

Наказ від 07.09.2022р. № 37/г

Директорка

Оксана ЦИМБРИЛА

ПОЛОЖЕННЯ про запобігання та протидію булінгу Самбірської гімназії № 9 ім. Андрія Струся

I. Загальні положення.

1.1. Положення про запобігання і протидію булінгу (далі – Положення) розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указу Президента України від 25.05.2020р. №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)", статті 11 Закону України « Про запобігання і протидію домашньому насильству», наказу МОН України від 28.12.2019 року № 1646 « Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», наказу МОН України від 26.02.2020 року № 293 « Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти, наказу МОНУ від 20.03.2020 № 420 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2020 року № 293", наказу МОНУ від 02.10.2021р. № 1047 « Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами».

1.2. Положення розроблено з метою запобігання, профілактики та попередження булінгу; створення освітнього середовища, вільного від будь- яких форм насильства; ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою; визначення процедури розгляду фактів цькування та порядку подання звернень про випадки насильства.

1.3. Положення про запобігання та протидію булінгу є однією зі складових у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності.

II. Булінг, його види та ознаки.

Булінг (цькування) – це діяння (дія або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Варто пам'ятати, що булінг (цькування) відрізняється від сварки або конфлікту між дітьми кількома типовими ознаками:

- ✓ По-перше, це систематичність (повторюваність) діяння - вчинення різних форм насильства (фізичного, економічного, психологічного, сексуального,

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 01.09.2022р. № 37/Г

Директорка

_____ Оксана ЦИМБРИЛА

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію булінгу
Самбірської гімназії № 9 ім. Андрія Струся

I. Загальні положення.

1.1. Положення про запобігання і протидію булінгу (далі – Положення) розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указу Президента України від 25.05.2020р. №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)", статті 11 Закону України « Про запобігання і протидію домашньому насильству», наказу МОН України від 28.12.2019 року № 1646 « Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», наказу МОН України від 26.02.2020 року № 293 « Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти, наказу МОНУ від 20.03.2020 № 420 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2020 року № 293", наказу МОНУ від 02.10.2021р. № 1047 « Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами».

1.2. Положення розроблено з метою запобігання, профілактики та попередження булінгу; створення освітнього середовища, вільного від будь- яких форм насильства; ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою; визначення процедури розгляду фактів цькування та порядку подання звернень про випадки насильства.

1.3. Положення про запобігання та протидію булінгу є однією зі складових у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності.

II. Булінг, його види та ознаки.

Булінг (цькування) – це діяння (дія або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Варто пам'ятати, що булінг (цькування) відрізняється від сварки або конфлікту між дітьми кількома типовими ознаками:

- ✓ По-перше, це систематичність (повторюваність) діяння - вчинення різних формах насильства (фізичного, економічного, психологічного, сексуального, втому числі за допомогою засобів електронної комунікації) двічі і більше разів стосовно однієї і тієї ж особи;

- ✓ По-друге, булінг (цькування) майже завжди має злий умисел, коли метою дій кривдника є умисне заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, бажання підпорядковувати потерпілого своїм інтересам та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;
- ✓ По-третє, для булінгу (цькування) характерний дисбаланс сил – владний дисбаланс між кривдником і потерпілим (асиметричні відносини), різниця у фізичному розвитку, рівні соціально-психологічної адаптованості, соціальному статусі, стані здоров'я (наявність інвалідності чи особливих освітніх потреб), ментальному розвитку тощо;
- ✓ По-четверте, відсутність розкаяння у кривдника. Варто пам'ятати, що булінг (цькування) ніколи не припиняється самостійно – потрібне втручання сторонніх осіб, захист і допомога потерпілому, кривднику та свідкам.

Булінг (цькування) проявляється через різні форми насильства, які вчиняються систематично по відношенню до однієї і тієї ж особи.

Це можуть бути прояви:

- фізичного насильства, що включає штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження тощо;
- психологічного насильства, що включає образи, поширення неправдивих чуток, глузування, залякування, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;
- економічного насильства, що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;
- сексуального насильства, що включає образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту тощо.

III. Алгоритм реагування. Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу.

3.1.Здобувачі освіти, педагогічні працівники, працівники школи, батьки зобов'язані повідомляти директора школи (у випадку його відсутності чергового адміністратора) про факти булінгу, учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення стосовно інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

3.2.Будь-які звернення учнів, їхніх батьків, педагогів, інших працівників щодо випадків булінгу розглядаються директором школи відповідно до заяв що надійшли.

3.3.Директор школи розглядає таке звернення та з'ясовує усі обставини булінгу.

3.4.Директор школи створює комісію з розгляду випадків булінгу (далі – Комісія) та видає організаційний наказ про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

3.5.Комісія протягом десяти днів проводить розслідування, робить аналітичний звіт та приймає відповідне рішення. Результати рішення доводяться до відома зацікавлених осіб.

3.6.Комісія складає акт про наслідки розслідування, рішення комісії реєструються в окремому журналі та зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.

3.7. До складу Комісії входять директор школи, заступник директора з виховної роботи, практичний психолог, соціальний педагог, залучаються також педагоги, батьки постраждалого та кривдника, класний керівник, інші зацікавлені особи.

3.8. Якщо випадок не носить систематичний характер і не має злого умислу, то питання вирішується у межах школи із залученням членів Комісії.

3.9. Якщо Комісія визнала, що це був булінг, то директор школи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції України та Службу у справах неповнолітніх та дітей.

3.10. Якщо Комісія не кваліфікує випадок булінгом, а постраждалий з цим не згідний, то він може звертатись до органів Національної поліції, гарячу телефонну лінію щодо булінгу та Службу у справах неповнолітніх та дітей.

IV. Відповідальність осіб.

4.1. Кривдник (булер), потерпілий (жертва), за наявності – спостерігачі зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

4.2. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування) за результатами розслідування та висновків Комісії надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги учасникам освітнього процесу, які вчинили булінг, стали його свідками, або постраждали від булінгу.

4.3. Директор школи або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу.

4.4. У разі повторного факту виявлення насильницьких дій, злісного невиконання рішень та рекомендацій Комісії, голова Комісії доводить до відома уповноважених осіб, які діють відповідно до законодавства України.

V. Заходи щодо запобігання та протидії булінгу.

5.1. Робота із запобігання та протидії проявам булінгу проводиться у трьох напрямках: управлінському, просвітницькому, профілактичному.

5.2. Управлінський напрям – це аналіз ситуації в школі, розроблення правил поведінки, алгоритмів дій, плану заходів, здійснення моніторингу щодо виконання плану заходів, комфортності освітнього середовища.

5.3. Просвітницький напрям – це системна робота з інформування, роз'яснення з метою формування навичок терпимої та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії учасників освітнього процесу.

5.4. Профілактичний напрям – це системна робота щодо попередження конфліктних ситуацій, їх конструктивного вирішення, розвитку комунікативних здібностей в учасників освітнього процесу.

5.5.Результатом профілактичної роботи є знання всіма учасниками освітнього процесу своїх прав та можливостей, способів дій та реагування на випадки булінгу свідками, учасниками або об'єктом якого вони стали, або могли стати.

VI.Прикінцеві положення

6.1.Положення про запобігання та протидію булінгу в Самбірській гімназії № 9 ім. Андрія Струся схвалюється педагогічною радою та затверджується директором школи, план заходів із протидії боулінгу затверджується наказом директора і є обов'язковим для виконання усіма учасниками освітнього процесу.

6.2.Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора після схвалення педагогічною радою.